

«Λαθρομετανάστης» είναι ο ορθός όρος.

Γράφει ο Ανδρέας Σταλίδης.

Τον Δεκέμβριο του 2017, το αριστερών αντιλήψεων[1] αμερικανικό περιοδικό Newsweek αναδημοσίευσε[2] μία μελέτη του Ινστιτούτου Cato[3] σχετικά με τη χρήση ευφημισμών στον δημόσιο διάλογο. Κέντρο του ενδιαφέροντος ήταν η αντιπαράθεση των όρων λαθρομετανάστης ή παράτυπος μετανάστης. Για την ακρίβεια, σύμφωνα με την αμερικανική νομοθεσία, η επίσημη ορολογία είναι «παράνομος ξένος» (illegal alien[4]), σκληρότερη από το «παράνομος μετανάστης» (illegal immigrant)[5]. Στην απέναντι όχθη, προτείνεται ο όρος «μετανάστης χωρίς δικαιολογητικά» (undocumented immigrant).

Η μελέτη δίνει και άλλα παραδείγματα, όμως κατά κύριο λόγο εξετάζει αυτήν την αντιπαράθεση υπό το φως της προσπάθειας ψυχολογικού επηρεασμού του αποδέκτη της ορολογίας, είτε υπέρ, είτε έναντι των ανθρώπων αυτών. Ο όρος «παράνομος», για παράδειγμα, προϊδεάζει για κάποια εκτός νόμου πράξη. Αντίστροφα, η μη κατοχή όλων των απαραίτητων εγγράφων, που υπονοεί ο όρος «παράτυπος», καθιστά τους μετανάστες ως συμπαθητικά θύματα μίας αμείλικτης κρατικής γραφειοκρατίας. Η πολιτική είναι διαχείριση συμβόλων και η σημειολογία είναι ένα από τα πεδία ιδεολογικής αντιπαράθεσης. Το πλαίσιο ή το κάδρο, το οποίο ενδύει την παρουσίαση ενός ζητήματος, εξυπηρετεί συνειδητά πολιτικούς σκοπούς.

Μία αντίρρηση όμως: αν τα παραπάνω ισχύουν στην Αμερική, με τη δεδομένη συχνότητα περιστατικών στα δελτία ειδήσεων ή στην αρθρογραφία, τα πράγματα δεν είναι έτσι στην Ελλάδα. Οι ροές είναι τόσο μεγάλες, και η αφετηρία των ανθρώπων αυτών είναι τόσο γνωστή, που δεν πρόκειται κανείς να επηρεαστεί ψυχολογικά από την ορολογία των ΜΜΕ. Όλοι γνωρίζουμε ότι μιλάμε για ροές χιλιάδων την εβδομάδα και ότι η χώρα προέλευσης, μόνο σε ένα μικρό ποσοστό πλέον είναι η Συρία, άρα δικαιούνται καθεστώς προσφύγων. Δεδομένης της ολικής αντίληψης του προβλήματος, ουδείς επηρεάζεται από την ορολογία; Πόλεμος χωρίς αντίκρουσμα. Ας τον λήξουμε.

Ο ελληνικός όρος «λαθρομετανάστης» είναι, κατ' εμέ, ηπιότερος του «παράνομος μετανάστης» και αντικειμενικότερος. Διότι, υπάρχει ο λαθρέμπορος, ο λαθροκυνηγός, ο λαθρεπιβάτης, ο λαθραναγνώστης, ο λαθροθήρας, λαθρόχειρας. Λανθάνω, σημαίνει υπάρχω χωρίς να γίνομαι αντιληπτός. Δεν κομίζει, ευθέως τουλάχιστον, παρανομία όπως κάνει το *illegal immigrant* ή (ακόμη περισσότερο!) το *illegal alien*.

Αρκετοί υιοθετούν το επιχείρημα ότι «δεν υπάρχουν λαθραίοι άνθρωποι». Μόνο μία φορά όμως στον δημόσιο λόγο έγινε αναφορά σε «λαθραίους ανθρώπους». Όχι από τον όρο «λαθρομετανάστης» που χρησιμοποιείται ευρέως, αλλά από το στέλεχος του ΣΥΡΙΖΑ κ. Κουρουμπλή, ο οποίος προσφάτως δήλωσε δια τηλεοράσεως αναφερόμενος στις ροές μετανάστευσης ότι «και οι Έλληνες της Μικράς Ασίας ήρθαν ως λαθραίοι»[6]. Αυτή ήταν η μοναδική φορά που χρησιμοποιήθηκε το «ως λαθραίοι» σκέτο. Δυστυχώς, αντί ο ΣΥΡΙΖΑ να επιπλήξει το στέλεχός του, υπερασπίστηκε την πρωτόγνωρη εξομοίωση των νυν λαθρομεταναστών, με τους Έλληνες πρόσφυγες του 1922, επειδή ένα μήνα πριν την Μικρασιατική Καταστροφή και εν μέσω του πολέμου, υπήρξε απόθαρρυνση να εγκαταλείψουν τις εστίες τους, και να έρθουν στην Ελλάδα. Τρικυμία εν κρανίω βέβαια, διότι οι Έλληνες ήρθαν μετά την Καταστροφή, ήταν όλοι τους πρόσφυγες, και πήγαν στο κράτος-έθνος του έθνους που ανήκαν.

«Δίκην άτης λαθραίου»[7], έγραφε ο Αισχύλος, επειδή η μανία (άτη) χτύπησε το θύμα χωρίς να γίνει αντιληπτή. Λαθρομετανάστης είναι ο μετανάστης, ο οποίος κατά την είσοδό του στην χώρα δεν γίνεται αντιληπτός. Μάλιστα, επιλέγει να μην γίνεται αντιληπτός, αφού δεν έρχεται μέσω νόμιμης οδού κατά την οποία θα υποστεί έλεγχο εγγράφων. Δεν παίρνει το πλοίο της γραμμής. Το κάνει ακριβώς επειδή δεν

θέλει να γίνει αντιληπτός, παρά μόνο αφού εισέλθει στην χώρα. Αυτή είναι η πραγματικότητα και αυτό περιγράφει ο συγκεκριμένος όρος.

Παραπομπές.

[1] Εκτίμηση των πολιτικών θέσεων του Newsweek, από το σάϊτ <https://mediabiasfactcheck.com/newsweek/>

[2] 18 Δεκεμβρίου 2017, Newsweek, Τίτλος άρθρου «YOU SAY ‘ILLEGAL ALIEN.’ I SAY ‘UNDOCUMENTED IMMIGRANT.’ WHO’S RIGHT?», σύνδεσμος

<https://www.newsweek.com/you-say-illegal-alien-i-say-undocumented-immigrant-whos-right-750644>

[3] 7 Δεκεμβρίου 2018, Cato Institute’s Center for Global Liberty and Prosperity.

Τίτλος άρθρου: The Use of Euphemisms in Political Debate, 7 Δεκεμβρίου 2018. Σύνδεσμος -<https://www.cato.org/blog/use-euphemisms-political-debate>

[4] Δημόσια ερώτηση δημοσιογράφου στο δίδυμο υποψηφίου προέδρου και αντι προέδρου Ρόναλντ Ρήγκαν και Τζωρτζ Μπους στις αμερικανικές εκλογές του 1980. Επανέλαβαν τον επίσημο όρο, ως δόκιμο και αποδεκτό.

Βίντεο – https://www.youtube.com/watch?v=Ixi9_cciy8w

[5] 13 Φεβρουαρίου 2020, Άρθρο στους New York Times όπου νομικός ζητά επισήμως την απόσυρση το όρου «illegal alien», σύνδεσμος – <https://www.nytimes.com/2020/02/13/us/politics/colorado-illegal-immigrants.html>

[6] Βίντεο της εκπομπής <https://www.youtube.com/watch?v=2EKQtVxktKM>

[7] Παραπομπή με την έκφραση «δίκην άτης λαθραίου» στον Αισχύλο <https://books.google.co.uk/books?id=y9lFAQAAMAAJ&pg.>

Δημοσιεύθηκε στην Εστία, 25 Φεβρουαρίου 2020.

Πηγή άρθρου – <http://www.antibaro.gr/article/26130>